

ГОУ ВПО «ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра славянской филологии и прикладной лингвистики

УТВЕРЖДАЮ:

Проректор по научно-методической
и учебной работе

Е.И. Скафа
Е.И. Скафа
7» апреля 2019 г.

Рабочая программа учебной дисциплины

**«ЭТНОРЕГИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ
ЛИТЕРАТУРЫ ДОНЕТЧИНЫ»**

(наименование дисциплины в соответствии с учебным планом)

Направление подготовки:	45.04.01 Филология
Магистерская программа:	Украинский язык и литература
Программа подготовки:	академическая магистратура
Квалификация:	магистр
Форма обучения:	очная

Донецк – 2019

УТВЕРЖДАЮ:

Декан филологического факультета

И.М.Артамонова

«11» апреля 2019 г.

Программа составлена с учётом Федерального государственного образовательного стандарта высшего образования по направлению подготовки 45.04.01. «Филология», утверждённого приказом Министерства образования и науки Российской Федерации 03 ноября 2015 г. №1299.

Программа учебной дисциплины «Этнорегиональные особенности литературы Донетчины» составлена на основе ГОС ВПО по направлению подготовки 45.04.01. «Филология», утверждённого приказом Министерства образования и науки Донецкой Народной Республики от 20 апреля 2016 г., № 444, и зарегистрированного в Министерстве юстиции Донецкой Народной Республики 24 апреля 2016 г., № 1367; «Положения об организации учебного процесса в образовательных организациях высшего профессионального образования Донецкой Народной Республики», утверждённого приказом Министерства образования и науки ДНР 11 ноября 2017 г., № 1171; учебных планов по направлению подготовки 45.04.01. «Филология» подготовки магистратуры (формы обучения: очная), утверждённых Учёным советом университета от 02.04.2019, протокол №3.

Разработчик:
кандидат филологических наук,
доцент кафедры славянской филологии и
прикладной лингвистики

 И. А. Ярошевич

Программа учебной дисциплины утверждена на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики
Протокол № 9 от «09» апреля 2019 г.

Зав. кафедрой

 И. А. Кудрейко

Программа учебной дисциплины одобрена учебно-методической комиссией филологического факультета

Протокол № 6 от «10» апреля 2019 г.

Председатель учебно-методической
комиссии факультета

 С.В. Руденко

1. Область применения и место дисциплины в учебном процессе

Учебная дисциплина «Этнорегиональные особенности литературы Донетчины» является дисциплиной по выбору вариативной части Блока 1 «Дисциплины» и состоит из трех модулей: модуль 1 – «Ретроспекція системного аналізу літературного краєзнавства», модуль 2 – «Літературний Донбас ХІХ – поч. ХХ століття», модуль 3 – «Специфіка творчості російських і грецьких письменників Донбасу».

Дисциплина реализуется на филологическом факультете кафедрой славянской филологии и прикладной лингвистики.

Для изучения данной учебной дисциплины необходимы знания, умения и навыки, формируемые предшествующими и сопутствующими дисциплинами бакалавриата: «Введение в литературоведение», «Устное народное творчество», «История древней украинской литературы», «История украинской литературы XIX века».

Полученные знания используются студентами при изучении следующих дисциплин: «История украинской литературы к. XIX - нач. XX в.», «История современной украинской литературы», «Методики преподавания украинской литературы в школе», «Методика преподавания литературоведческих дисциплин в высшей школе», а также во время выполнения научно-исследовательской работы и при написании магистерской диссертации.

Нормативные ссылки – не предусмотрено

2. Структура дисциплины

<i>Характеристика учебной дисциплины</i>		
Направление подготовки	45.04.01 Филология	
Магистерская программа	Украинский язык и литература	
Программа подготовки	академическая магистратура	
Квалификация	магистр	
Количество содержательных модулей	3	
Дисциплина базовой / вариативной части образовательной программы	Дисциплина по выбору вариативной части Блока 1 «Дисциплины»	
Формы контроля	1 модульный контроль, 1 экзамен	
Показатели	очная форма обучения	заочная форма обучения
Количество зачетных единиц (кредитов)	3	
Год подготовки	1	
Семестр	1	
Количество часов	108	
- лекционных	18	
- практических, семинарских		
- лабораторных		
- самостоятельной работы	90	
в т.ч. индивидуальное задание		
Недельное количество часов,	11	
в т.ч. аудиторных	1	

3. Описание дисциплины

Цели и задачи

Цель:– ознакомить студентов с основными вопросами курса с учетом современного научного представления об этнорегиональных особенностях литературы Донетчины.

Задачи:

- представить сведения об исторических условиях развития классической и современной литературы Донетчины;
- сформировать представление об основных тенденциях развития региональной литературы в контексте отечественной и мировой культур;
- закрепить навыки литературоведческого анализа, исходя из современных требований к методике анализа.

Требования к результатам освоения дисциплины: Процесс изучения дисциплины «Этнорегиональные особенности литературы Донетчины» направлен на формирование элементов следующих компетенций в соответствии с ФГОС ВО РФ по направлению подготовки 45.04.01 Филология (магистерская программа: Украинский язык и литература):

а) общекультурные компетенции (ОК):

ОК-1, способность к абстрактному мышлению, анализу, синтезу;

ОК-2, готовность действовать в нестандартных ситуациях, нести социальную и этическую ответственность за принятые решения;

ОК-3, готовность к саморазвитию, самореализации, использованию творческого потенциала;

ОК-4, способность самостоятельно приобретать, в том числе с помощью информационных технологий и использовать в практической деятельности новые знания и умения, в том числе в новых областях знаний, непосредственно не связанных со сферой деятельности;

б) общепрофессиональные компетенции (ОПК):

ОПК-2, владение коммуникативными стратегиями и тактиками, риторическими, стилистическими и языковыми нормами и приемами, принятыми в разных сферах коммуникации;

ОПК-3, способность демонстрировать знания современной научной парадигмы в области филологии и динамики ее развития, системы методологических принципов и методических приемов филологического исследования;

ОПК-4, способность демонстрировать углубленные знания в избранной конкретной области филологии;

в) профессиональные компетенции (ПК):

в научно-исследовательской деятельности:

ПК-2, владение навыками квалифицированного анализа, оценки, реферирования, оформления и продвижения результатов собственной научной деятельности;

ПК-3, подготовка и редактирование научных публикаций;

ПК-4, владение навыками участия в работе научных коллективов, проводящих филологические исследования;

в педагогической деятельности:

ПК-5, владение навыками планирования, организации и реализации образовательной деятельности по отдельным видам учебных занятий (лабораторные, практические и семинарские занятия) по филологическим дисциплинам (модулям) в образовательных организациях высшего образования;

ПК-6, владение навыками разработки под руководством специалиста более высокой квалификации учебно-методического обеспечения, реализации учебных дисциплин (модулей) или отдельных видов учебных занятий программ бакалавриата и дополнительных профессиональных программ для лиц, имеющих или получающих соответствующую квалификацию;

ПК-7, рецензирование и экспертиза научно-методических и учебно-методических материалов по филологическим дисциплинам (модулям);

ПК-8, готовность участвовать в организации научно-исследовательской, проектной, учебно-профессиональной и иной деятельности обучающихся по программам бакалавриата и ДПО, в профориентационных мероприятиях со школьниками;

ПК-9, педагогическая поддержка профессионального самоопределения обучающихся по программам бакалавриата и ДПО;

в прикладной деятельности:

в проектной и организационно-управленческой деятельности:

ПК-13, способность рационально использовать материальные, нематериальные и финансовые ресурсы для образовательной деятельности, выполнения научных исследований и проектных разработок в соответствии с направленностью (профилем) магистерской программы;

ПК-14, способность соблюдать требования экологической и информационной безопасности при выполнении задач профессиональной деятельности в соответствии с профилем магистерской программы.

В результате изучения учебной дисциплины студент должен

знать:

- историю своего края, особенности его заселения;
- характерную специфику фольклора Донбасса, современное освещение этой проблемы;
- преимущества жанровых предпочтений, стилевых различий, художественных достижений писателей-земляков;
- творческую биографию, состояние исследованности, издание наследия того или иного представителя Донецкого региона;
- периодические издания Донбасса, литературные альманахи: авторы, проблемы, жанры, дебюты и др.;
- состояние литературной критики Донбасса и ее значение для развития общелитературного процесса;
- специфику функционирования литературных музеев Донбасса, их местонахождение, содержательное наполнение, практическое назначение;

уметь:

- осуществлять комплексный анализ научно-литературных явлений Донецкого региона;
- актуализировать литературно-критические достояние писателей родного края с целью использования теоретического материала на местах своей будущей работы;
- проявлять самостоятельность и творческий подход в конструировании и представлении индивидуально разработанных проектов о жизненном и творческом пути писателей родного края.
- определять основные черты индивидуального стиля писателя;
- оценивать творчество писателя из эстетических принципов;
- доводить собственные мысли в ходе дискуссии, подтверждать их убедительными примерами и знанием первоисточников;

владеть:

- навыками литературоведческого анализа художественных текстов различных жанров писателей родного края.

4. Содержание дисциплины и формы организации учебного процесса

Порядковый номер и тема	Краткое содержание темы
Содержательный модуль 1. Ретроспекція системного аналізу літературного краєзнавства	
Тема 1. Вступ. Методологічні основи. Питання теорії і змісту занять з «Літератури рідного краю».	Поняття про «краєзнавство» та «літературу рідного краю», їх значення. Література рідного краю в системі шкільної літературної освіти. Питання періодизації літературного процесу на Донбасі. Джерельна база. Специфіка та функціонування літературних музеїв.
Тема 2. Донеччина у творах істориків та письменників давньої доби.	З історії заселення нашого краю. Історична довідка про регіон та його заселення. Половецькі пам'ятки на території нашого краю. Дике поле як козацька вольниця. Виникнення центральних міст донецького регіону. Історія Домахи, Тору, Бахмута, Юзівки тощо.
Тема 3. Фольклор Донеччини. Специфіка функціонування сучасного фольклору Донбасу.	Відтворення в історичних піснях, думах, легендах, переказах історичних подій та географічних реалій на Донеччині. Міфи та легенди скіфів, еллінів та готів про події в Північному Приазов'ї. Легенди і бувальщини про Донбас і його мешканців. Перекази і легенди про Савур-Могилу, увічнення імені героя в назві могили. «Савур-Могила», «Про Саву Савура» та ін.
Содержательный модуль 2. Літературний Донбас ХІХ – поч. ХХ століття	
Тема 4. Літературне життя в Донбасі в ХІХ – поч. ХХ ст.: представники та їхні здобутки. Поетична творчість М. Петренка. Творчий доробок М. Чернявського про донецький край.	Поетична творчість М. Петренка (1817-1862). Романтичне оспівування краси Донеччини у поезіях М. Петренка: «Слов'янськ», «Чи бачив хто слов'янську дівчину», «Далеко од родини», «Іван Кучерявий» та ін. Вшанування пам'яті поета на його Батьківщині. Творчий доробок М. Чернявського про донецький край (1868-1937). Ретроспективний показ історії українського степу від давніх поселень скіфів-кочевників до появи промисловості та добування вугілля М.Чернявським: «Степ і степ, один безкраю», «Сон велетня», «Степ», «В донецькому краю», «Шахтар».
Тема 5. Донецька тематика у прозовій творчості Б. Грінченка. Донецька тема у поезії Х. Алчевської.	Донецька тематика у прозовій творчості Б. Грінченка (1863-1910), Проза Б. Грінченка про працю і побут донецьких шахтарів: „Панько”, „Серед чужих людей”, „Батько й дочка”. Олексіївський період творчості письменника. Характерні особливості творів на шахтарську тематику: показ початків робітництва, співчуття у показі нелюдських умов праці шахтарів, перспективи у зміні свідомості робітників за рахунок просвітницької діяльності інтелігенції („Сонячний промінь”). Донецька тема у поезії Х. Алчевської (1882-1931). Визначна роль родини Алчевських у розвитку української культури. Громадська та літературна діяльність Х. Алчевської. Майстерність у змалюванні картин природи донецького краю: „Липнева ніч”, „Далеко-далеко від рідного краю”, „Моя мандрівка в Олексіївку”, „До братів-земляків”.)
Тема 6. Донецька тематика у творчості С. Черкасенка	Донецька тематика у творчості С. Черкасенка (1876-1940). С.Черкасенко як співець шахтарської праці й краси донецьких степів у поетичних збірках „В царстві праці” та

	<p>„Тихої ночі”. Драматичні твори про життя шахтарів у Донбасі „Жах”, „Хуртовина”, „Казка старого млина”. Проза про шахтарське життя. Змалювання картин побуту і виробничих стосунків (збірка оповідань „На шахті”). Розкриття трагізму дитячого світу шахтарських висілків у збірці оповідань «Маленький горбань». Особливості зображення інтелігенції шахтарських селищ (збірка оповідань «Вони перемогли»). Пізнавальний характер твору «У шахтарів. Як живуть і працюють на шахтах».</p>
<p>Тема 7. Донецький край у житті та творчості В. Сосюри, С. Божка, П. Байдебури.</p>	<p>Донецький край у житті та творчості В. Сосюри. Автобіографічний характер роману В. Сосюри «Третя рота». Образ Донбасу в поезії В. Сосюри. Історія донецького краю у романах С. Божка «В степах» та П. Байдебури «Вогонь землі».</p>
<p>Содержательный модуль 3. Специфіка творчості російських і грецьких письменників Донбасу</p>	
<p>Тема 8. Творчість російських письменників Донбасу: тема Донбасу у творчості А. Чехова, І. Буніна, В. Вересаєва, виробнича тематика творчості О. Купріна, О. Серафимовича.</p>	<p>Тема Донбасу у творчості А.Чехова. Специфіка висвітлення теми Донбасу у творчості І. Буніна. Донецькі мотиви у творчості В. Вересаєва (зб. «Підземне царство»); Виробнича тематика творчості О. Купріна. Документалізм нарисів та оповідань О. Серафимовича про Донбас («Під землею», «Маленький шахтар», «У царстві вугілля» та ін.).</p>
<p>Тема 9. Здобутки і проблеми грецького письменства на Донеччині: Г.Костоправ, А.Шапурма, Л.Кир'яков та ін.</p>	<p>З історії заселення греками донецького Приазов'я. Трагізм долі перших грецьких письменників: Д. Багодіца, Л. Хонтагбей. Г.Костоправ – засновник сучасної літератури приазовських греків. Співавторство у виданні збірки «Сказки греков Приазовья», «Народные песни Приазовья». Перекладацька діяльність письменника. Перешкоди у виданні творів Г. Костоправа, А. Шапурми та ін. Українономовний доробок Василя Бахтаріса (Бахтарова) (1937-1996). Донат Патрича (1934): поетична та композиторська спадщина. Керівник обласних фестивалів та свят: «Мега юрти», «Калинова вода», «Сівеський Донець». Творчість урумських поетів: В. Борота та В. Кіора. Віктор Борота (1936) – відверте захоплення поезією і спортом: збірки поезій «Созвездие скал», «От Прометеева огня» та збірка прози «Галаман грядущий», роман «Восшествие на Олимп». Валерій Кіор (1951): збірки поезій «Печальные письма», «Потерять и найти». Популяризація творчості грецьких письменників Донбасу Г.Кривдою, Г.Щуровим, Й.Курлатом, А.Кравченком, С.Жуковським.</p>

Тематический план

Содержательный модуль 1. Ретроспекція системного аналізу літературного красзнавства												
Названия содержательных модулей и тем	Количество часов											
	Очная форма обучения						Заочная форма обучения					
	всего	в т.ч.					всего	в т.ч.				
		лекции	практические	лабораторные	самостоятельная работа	индивидуальная работа		лекции	практические	лабораторные	самостоятельная работа	индивидуальная работа
Тема 1. Вступ. Методологічні основи. Питання теорії і змісту занять з «Літератури рідного краю».	12	2			10							
Тема 2. Донеччина у творах істориків та письменників давньої доби.	12	2			10							
Тема 3. Фольклор Донеччини. Специфіка функціонування сучасного фольклору Донбасу.	12	2			10							
Итого по содержательному модулю 1	36	6			30							
Содержательный модуль 2. Літературний Донбас XIX – поч. XX століття												
Тема 4. Літературне життя в Донбасі в XIX – поч. XX ст.: представники та їхні здобутки. Поетична творчість М. Петренка. Творчий доробок М. Чернявського про донецький край. .	12	2			10							
Тема 5. Донецька тематика у прозовій творчості Б. Грінченка. Донецька тема у поезії Х. Алчевської.	12	2			10							
Тема 6. Донецька тематика у творчості С. Черкасенка	12	2			10							
Тема 7. Донецький край у житті та творчості	12	2			10							

В. Сосюри, С. Божка, П. Байдебури.												
Итого по модулю 2	48	8			40							
Содержательный модуль 3. Специфіка творчості російських і грецьких письменників Донбасу												
Тема 8. Творчість російських письменників Донбасу: тема Донбасу у творчості А. Чехова, І. Буніна, В. Вересаєва, виробнича тематика творчості О. Купріна, О. Серафимовича.	12	2			10							
Тема 9. Здобутки і проблеми грецького письменства на Донеччині: Г.Костоправ, А.Шапурма, Л.Кир'яков та ін.	12	2			10							
Итого по модулю 3	24	4			20							
Всего часов	108	18			90							

Курс дисциплины «Этнорегиональные особенности литературы Донетчины» предусматривает следующие **формы организации учебного процесса:**

- лекции;
- самостоятельная работа студента.

По источнику передачи и восприятия учебной информации используются словесные (лекция, беседа), наглядные (слайды, иллюстрации, демонстрация литературы), практические (исследования, написание рефератов, составление докладов, творческие работы) методы.

По характеру познавательной деятельности студентов используются объяснительно-иллюстративные и репродуктивные методы, проблемное преподавание, частично-поисковый и исследовательский методы.

В зависимости от основной дидактической цели и задач используются методы устного изложения знаний, закрепление учебного материала, самостоятельной работы студентов по осмыслению и усвоению нового материала, работы по применению знаний на практике и выработке умений и навыков, проверки и оценки знаний, умений и навыков.

Используются следующие методы контроля:

- устный контроль (экспресс-опрос на лекциях);
- защита творческих работ (портфолио);
- модульная контрольная работа;
- итоговый контроль (экзаменационные билеты).

5. Методические рекомендации для проведения лекционных, практических и лабораторных занятий

Практические и лабораторные занятия не предусмотрены планом.

ТЕМЫ ЛЕКЦИОННЫХ ЗАНЯТИЙ

<i>№ п/п</i>	<i>Название темы</i>	<i>Количество часов</i>
1	Тема 1. Вступ. Методологічні основи. Питання теорії і змісту занять з «Літератури рідного краю».	2
2	Тема 2. Донеччина у творах істориків та письменників давньої доби.	2
3	Тема 3. Фольклор Донеччини. Специфіка функціонування сучасного фольклору Донбасу.	2
4	Тема 4. Літературне життя в Донбасі в ХІХ – поч. ХХ ст.: представники та їхні здобутки. Поетична творчість М. Петренка. Творчий доробок М. Чернявського про донецький край.	2
5	Тема 5. Донецька тематика у прозовій творчості Б. Грінченка. Донецька тема у поезії Х. Алчевської.	2
6	Тема 6. Донецька тематика у творчості С. Черкасенка.	2
7	Тема 7. Донецький край у житті та творчості В. Сосюри, С. Божка, П. Байдебури.	2
8	Тема 8. Творчість російських письменників Донбасу: тема Донбасу у творчості А. Чехова, І. Буніна, В. Вересаєва, виробнича тематика творчості О. Купріна, О. Серафимовича.	2
9	Тема 9. Здобутки і проблеми грецького письменства на Донеччині: Г. Костоправ, А. Шапурма, Л. Кир'яков та ін.	2
ВСЕГО		18

6. Методические рекомендации по организации самостоятельной работы студентов

Самостоятельная работа студентов по курсу «Этнорегиональные особенности литературы Донетчины»:

- систематическое посещение лекционных занятий, ведение конспекта лекций;
- повседневное изучение лекционного материала;
- ознакомление с содержанием художественной литературы, рекомендуемые этой программой и рабочим учебным планом;
- добросовестную подготовку к творческим заданиям;
- своевременное и качественное оформление реферативных работ;
- самостоятельный подбор научной и художественной литературы для углубленного ознакомления с учебным материалом.

ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ

№ п/п	Название темы	Количество часов
1	2	3
1	<i>Изучение темы:</i> Вступ. Методологічні основи. Питання теорії і змісту занять з «Літератури рідного краю»	10
2	<i>Изучение темы:</i> З історії заселення нашого краю. Донеччина у творах істориків та письменників давньої доби.	10
3	<i>Изучение темы:</i> Фольклор Донеччини. Специфіка функціонування сучасного фольклору Донбасу.	10
4	<i>Изучение темы:</i> Літературне життя в Донбасі в ХІХ – поч. ХХ ст.: представники та їхні здобутки. Поетична творчість М. Петренка. Творчий доробок М. Чернявського про донецький край. <i>Подготовить тестовые задания за содержанием художественных произведений.</i>	10
5	<i>Изучение темы:</i> Донецька тематика у прозовій творчості Б. Грінченка. Поезія Х. Алчевської про донецький край.	10
6	<i>Изучение темы:</i> Донецька тематика у творчості С. Черкасенка. <i>Подготовить тестовые задания за содержанием художественных произведений.</i>	10
7	<i>Изучение темы:</i> Донецький край у житті та творчості В. Сосюри. <i>На самостоятельное изучение С. Божка та П. Байдебури.</i>	10
8	<i>Изучение темы:</i> Творчість російських письменників Донбасу: тема Донбасу у творчості А. Чехова, І. Буніна, В. Вересаєва, виробнича тематика творчості О. Купріна, О. Серафимовича. <i>Составить портфолио писателя (на выбор студента).</i>	10
9	<i>Изучение темы:</i> Здобутки і проблеми грецького письменства на Донеччині: Г. Костоправ, А. Шапурма, Л. Кир'яков та ін. <i>Составить портфолио писателя (на выбор студента).</i>	10
	Всего	90

7. Индивидуальные задания.

Индивидуальные задания не предусмотрены.

8. Контрольные вопросы к те кущей аттестации (модульному контролю)

- Література рідного краю в системі шкільної та вищої літературної освіти.
- Теорія та історія літературного краєзнавства, філософське осмислення
- Використання сучасних досліджень методики для ефективного проведення літературно-краєзнавчої діяльності студентів.
- Наукові підходи щодо періодизації літературного процесу на Донеччині.
- «Донецький текст» історії української літератури.
- Специфіка та функціонування літературних музеїв Донеччини.

7. Історична довідка про донецький регіон та його заселення.
8. Літописні свідчення про землі та народності сучасного донецького регіону.
9. Фольклор Донеччини: жанри, теми, мотиви, образна система.
10. Образ Савур-Могили в усній народній творчості.
11. Легенди і бувальщини про Донбас та його мешканців.
12. Особливості паремійних жанрів фольклору про життя шахтарів Донбасу.
13. Особливості оповідної прози, типологізація образів, зв'язок з іншими жанрами соціально-побутового фольклору про Донбас.
14. Регіональний аспект пісень літературного походження.
15. Сучасні дослідження фольклорних традицій Донбасу.
16. Донецький край у творах давньої української літератури.
17. Становлення і розвиток літературного процесу Донеччини XIX ст.: представники та їхні здобутки.
18. Концепт малої батьківщини у творчості М. Петренка.
19. Романтична тональність поезії М. Петренка.
20. Донецька тематика у поезії М. Чернявського.
21. Характерні особливості творів Б. Грінченка на шахтарську тематику.
22. Проблематика повісті Б. Грінченка «Сонячний промінь».
23. Донецька тематика в поетичній творчості Х. Алчевської.
24. Поетичний доробок С. Черкасенка: шахтарські мотиви, образи.
25. Змалювання картин побуту і виробничих стосунків у прозі С. Черкасенка (зб. «На шахті»).
26. Розкриття трагізму дитячого світу шахтарських висілків у збірці оповідань «Маленький горбань» С. Черкасенка.
27. Особливості зображення інтелігенції шахтарських селищ у прозі С. Черкасенка.
28. Пізнавально-виховний характер твору С. Черкасенка «У шахтарів. Як живуть і працюють на шахтах».

9. Образец модульного контроля

ГОУ ВПО «ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»

Филологический факультет

<i>Направление подготовки:</i>	45.04.01 Филология
<i>Магистерская программа:</i>	Украинский язык и литература
<i>Программа подготовки:</i>	академическая магистратура
<i>Семестр</i>	1
<i>Учебная дисциплина</i>	Этнорегиональные особенности литературы Донетчины

МОДУЛЬНАЯ КОНТРОЛЬНАЯ РАБОТА

ВАРИАНТ №1

1. Образ Савур-Могили в усній народній творчості.
2. Концепт малої батьківщини у творчості М. Петренка.
3. Розкриття трагізму дитячого світу шахтарських висілків у збірці оповідань «Маленький горбань» С. Черкасенка.

Утверждено на заседании кафедрой славянской филологии и прикладной лингвистики,
протокол № ____ от “__” _____ 20__ г.

Зав. кафедрой
Преподаватель

Кудрейко И.А.
Ярошевич И.А.

Критерии оценивания модульного контроля

<i>Номер задания</i>	<i>Количество баллов</i>
Задание 1	10
Задание 2	10
Задание 3	10
Всего	30

10. Экзаменационные вопросы

1. Література рідного краю в системі шкільної та вищої літературної освіти.
2. Теорія та історія літературного краєзнавства, філософське осмислення
3. Використання сучасних досліджень методики для ефективного проведення літературно-краєзнавчої діяльності студентів.
4. Наукові підходи щодо періодизації літературного процесу на Донеччині.
5. «Донецький текст» історії української літератури.
6. Специфіка та функціонування літературних музеїв Донеччини.
7. Історична довідка про донецький регіон та його заселення.
8. Літописні свідчення про землі та народності сучасного донецького регіону.
9. Фольклор Донеччини: жанри, теми, мотиви, образна система.
10. Образ Савур-Могили в усній народній творчості.
11. Легенди і бувальщини про Донбас та його мешканців.
12. Особливості паремійних жанрів фольклору про життя шахтарів Донбасу.
13. Особливості оповідної прози, типологізація образів, зв'язок з іншими жанрами соціально-побутового фольклору про Донбас.
14. Регіональний аспект пісень літературного походження.
15. Сучасні дослідження фольклорних традицій Донбасу.
16. Донецький край у творах давньої української літератури.
17. Становлення і розвиток літературного процесу Донеччини XIX ст.: представники та їхні здобутки.
18. Концепт малої батьківщини у творчості М. Петренка.
19. Романтична тональність поезії М. Петренка.
20. Донецька тематика у поезії М. Чернявського.
21. Характерні особливості творів Б. Грінченка на шахтарську тематику.
22. Проблематика повісті Б. Грінченка «Сонячний промінь».
23. Донецька тематика в поетичній творчості Х. Алчевської.
24. Поетичний доробок С. Черкасенка: шахтарські мотиви, образи.
25. Змалювання картин побуту і виробничих стосунків у прозі С. Черкасенка (зб. «На шахті»).
26. Розкриття трагізму дитячого світу шахтарських висілків у збірці оповідань «Маленький горбань».
27. Особливості зображення інтелігенції шахтарських селищ у прозі С. Черкасенка.
28. Пізнавально-виховний характер твору С. Черкасенка «У шахтарів. Як живуть і працюють на шахтах».
29. Донецький край у житті та творчості В. Сосюри.
30. Автобіографічний характер роману В. Сосюри «Третя рота».
31. Образ Донбасу в поезії В. Сосюри.
32. Історія донецького краю у романі С. Божка «В степах».
33. Історія донецького краю у романі П. Байдебури «Вогонь землі».
34. Тема Донбасу у творчості А. Чехова.

35. Художнє відображення подорожі А. Чехова у Святі гори (Святогірськ) в оповіданні «Перекази-поле».
36. Природа Донбасу в інтерпретації А. Чехова («Русский уголь», «Святою ночью» та ін.).
37. Специфіка висвітлення теми Донбасу у творчості І. Буніна.
38. Відтворення степових краєвидів Донбасу І. Буніним у оповіданні «На Дінці».
39. Донецькі мотиви у творчості В. Вересаєва (зб. «Підземне царство»).
40. Шахтарський фольклор як джерело художньої прози В. Вересаєва.
41. Виробнича тематика творчості О. Купріна.
42. Донецькі мотиви у творчості О. Купріна («Молох», «В надрах землі»).
43. Документалізм нарисів та оповідань О. Серафимовича про Донбас («Під землею», «Маленький шахтар», «У царстві вугілля» та ін.).
44. З історії заселення греками донецького Приазов'я. Особливості творчості перших грецьких письменників: Д. Багодіца, Л. Хонтагбей.
45. Г. Костоправ – засновник літератури приазовських греків «Сказки греков Приазовья», «Народные песни Приазовья»).
46. Перекладацька діяльність Г. Костоправа.
47. Українономовний доробок Василя Бахтаріса (Бахтарова).
48. Донат Патрича: поетична та композиторська спадщина («Мега юрти», «Калинова вода», «Сівеський Донець»).
49. Творчість урумських поетів: В. Борота («Созвездие скал», «От Прометеева огня») та В. Кіора («Печальные письма», «Потерять и найти»).
50. Популяризація творчості грецьких письменників Донбасу Г. Кривдою, Г. Щуровим, С. Жуковським.

11. Образец экзаменационного билета

ГОУ ВПО «ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»

Филологический факультет

<i>Направление подготовки:</i>	45.04.01 Филология
<i>Магистерская программа:</i>	Украинский язык и литература
<i>Программа подготовки:</i>	академическая магистратура
<i>Семестр</i>	I
<i>Учебная дисциплина</i>	Этнорегиональные особенности литературы Донетчины

БИЛЕТ №1

- 1. Наукові підходи щодо періодизації літературного процесу на Донеччині.
- 2. Проблематика повісті Б. Грінченка «Сонячний промінь».

Утверждено на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики,
протокол № ____ от “__” _____ 20__ г.

Зав. кафедрой
Преподаватель

Кудрейко И.А.
Ярошевич И.А.

Критерии оценивания экзамена

<i>Номер задания</i>	<i>Количество баллов</i>
Задание 1	10
Задание 2	10
Задание 3	20
Всего	40 баллов

12. Критерии оценивания

По курсу предполагается проведение промежуточной аттестации в виде модульного контроля, выполнение творческих работ и экзамена. Экзамен сдают студенты с целью повышения рейтинга.

Распределение баллов, которые могут получить студенты в процессе изучения дисциплины

Форма контроля	Максимальное количество баллов
Творческая работа (реферат)	10
Портфолио писателя	10
Организационно-учебная работа студента	10
Модульный контроль	30
Экзамен	40
Всего за семестр	100

Шкала соответствия баллов государственной шкале

Оценка по шкале ECTS	Оценка по 100-балльной шкале	Оценка по государственной шкале (экзамен, дифференцированный зачет)	Оценка по государственной шкале (зачет)
A	90-100	5 (отлично)	зачтено
B	80-89	4 (хорошо)	зачтено
C	75-79	4 (хорошо)	зачтено
D	70-74	3 (удовлетворительно)	зачтено
E	60-69	3 (удовлетворительно)	зачтено
FX	35-59	2 (неудовлетворительно) с возможностью повторной сдачи	не зачтено
F	0-34	2 (неудовлетворительно) с возможностью повторной сдачи при условии обязательного набора дополнительных баллов	не зачтено

13. Материально-техническое обеспечение учебного процесса.

Лекционные занятия проводятся в аудитории, оснащенной доской, столами (ауд. 448, с комплектом учебной мебели на 30 посадочных мест, 1 корпус (филологический факультет) г. Донецк, ул. Университетская 24).

14. Рекомендованная литература

№ п/п	Наименование	Кол-во экземпляров в библиотеке ДонНУ	Наличие электронной версии в ЭБС
Основная литература			
1.	Ярошевич І.А. Етнорегіональні особливості літератури Донеччини: навчальний посібник для магістрів напряму підготовки 45.04.01 Філологія / І.А. Ярошевич. – Донецьк: ДонНУ, 2019. – 105 с. Електронні дані (1 файл).		+
2.	Ярошевич І.А. Література Донеччини: практикум та методичні рекомендації щодо вивчення у вищій школі: навчально-методичний посібник для магістрів напряму підготовки 45.04.01 Філологія / І.А. Ярошевич. – Донецьк: ДонНУ, 2019. – 85 с. Електронні дані (1 файл).		+
Дополнительная литература			
3.	Донетчина: многоликая и вечная: исторические зарисовки / авт.-сост. Е. Ю. Ясенов. – Донецк: Лондон-XXI, 2012. – 271 с.	6	
4.	Иванов А. И. Донбасс: Русь и Украина: очерки истории / А. И. Иванов, С. Ю. Бунтовский. – Донецк: Ноулидж, 2013. – 380 с.	7	
5.	Курс лекций по истории Донбасса с древнейших времен до наших дней: учебное пособие / В. И. Шабельников, О. Б. Пенькова, М. А. Соловей, Е. А. Шкрибитель; под. ред. В. И. Шабельникова. – Донецк: ГОУ ВПО «ДонНУ», 2018. – 140	1	
6.	Проблемы региональной идентичности Донбасса: сб. аналит. ст. / авт.-сост.: А. Иванов, А. Мартынов. – Донецк, 2011. – 174 с.	1	
7.	Степкин В. П. История Донбасса в лицах / В. П. Степкин, С. В. Третьяков. – Донецк, 2011. – 190 с.	1	
8.	Ярошевич І.А. Робоча програма спецкурсу «Література рідного краю» / Збірник робочих програм спецкурсів і спецсемінарів для спеціальності «українська мова і література» за кредитно-модульною системою навчання. – Донецьк: Норд-Прес, 2010. – С. 35-55.	1	
9.	Літературне краєзнавство / наук. консультант І. А. Ярошевич; уклад. Л. Є. Клименко; (ДонНУ. Наукова б-ка. Довідково-бібліогр. відділ). – Донецьк: ДонНУ, 2012. – 37 с.	1	

15. Информационные ресурсы

1. Электронный каталог ДонНУ <http://library.donnu.ru/catalog/>
  2. Электронный архив ДонНУ <http://repo.donnu.ru:8080/jspui/>
  3. Научная электронная библиотека eLIBRARY.RU <https://elibrary.ru/defaultx.asp>
  4. Электронная библиотека диссертаций РГБ <https://dvs.rsl.ru/>
  5. Электронно-библиотечная система «ЭБС ЮРАЙТ» <https://www.biblio-online.ru/>
  6. ЭБС «Университетская библиотека онлайн» http://biblioclub.ru/index.php?page=book_block_s&view=main_ub
  7. ЭБС Znanium.com <http://znanium.com/>
  8. Электронно-библиотечная система ibooks.ru (Айбукс-ру) <https://ibooks.ru/>
  9. Научная электронная библиотека «Киберленинка» <https://cyberleninka.ru/>
  10. Российский электронный журнал «Мир истории» <http://www.historia.ru/>
1. [www.donbaslit.skif.net>Kritika/Kritika.html](http://www.donbaslit.skif.net/Kritika/Kritika.html)
  2. www.literadon.ucoz.ua
  3. www.ukrlib.com.ua
  4. [www.donbaslit.skif.net>methods.html](http://www.donbaslit.skif.net/metods.html)
  5. www.library.donetsk.ua

16. Программное обеспечение

1. Windows 7 PRO (корпоративная лицензия ДОННУ № 46484614);
2. Microsoft Office (корпоративная лицензия ДОННУ лицензия № 46472919);
3. Microsoft Visual Studio (лицензия программы DreamSpark для высших учебных заведений);
4. Лицензии GPL, Apache, BSD для свободного программного обеспечения: FreeLab, Scilab, R Studio, Python, Eclipse, Free Pascal, Tries Mode, Prolog, Антивирус Касперского, Linux Fedora, Libre Office, Adobe Acrobat Reader, xPDF, Blender, КОМПАС-3D LT, Paint.NET, Gimp

Рабочая программа рассмотрена и переутверждена на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики) на 201_____ учебный год.

Протокол № ____ от “ ____ ” _____ 20__ г.

Зав. кафедрой

И.А. Кудрейко